

נְצָבִים וַיֵּלֶךְ

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 596 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", בנשיאות מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 483 שנה י' העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל י"ח אלול תש"פ

נְצָבִים - תוכן ענייני הפרשה

- כל ישראל נצבים לקבלת הברית שההולך אחר שרירות לבו יענש חמורות (כט, ט-כח).
- הבטחת ה' שישראל יחזרו בתשובה מאהבה באחרית הימים (ל, א-י).
- מצות התשובה (ו"א שמדובר על לימוד התורה) - לא בשמים היא (ל, יא-יד).
- ובחרת בחיים (ל, טו-כ).

וַיֵּלֶךְ - תוכן ענייני הפרשה

- תחילת דברי משה רבינו בימו האחרון: מחזק את בני ומצוה את יהושע בדרכי הנהגת ישראל בארץ, ומחזקו.
- מצות הקהל בחג הסוכות - המלך קורא כמה פרשיות מחומש דברים במעמד כל ישראל.
- ה' מצוה את משה ויהושע באוהל מועד ואומר להם את העתיד לבוא על ישראל, ומבטיח שלא תשכח התורה מישראל.
- מצות כתיבת ספר תורה.
- משה רבינו מוסר את ספר התורה לידי הלויים, ומצוה להניחו בארון עם הלוחות, ומקהיל את בני ישראל, ואומר את פרשת האזינו.

"אַתֶּם נְצָבִים הַיּוֹם כְּלָכֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם"

(כט, ט) - באגודה אחת

נשאלת השאלה: וכי רק היום אתם נצבים, והלא תמיד אנו עומדים לפני ה'?! מבארים חז"ל במדרש: "היום" - הכוונה לראש השנה, שנאמר באיוב "ויהי היום ויבואו בני האלוקים להתייצב על ה'", וזה היה בראש השנה, לאמר: בראש השנה תדאגו שתהיו כולכם באגודה אחת, באחדות שלמה, ואז תזכו ל'עֲבֹדָה בְּבְרִית ה'' - להיכתב לחיים טובים.

"אַתֶּם נְצָבִים... " (כט, ט) - תמיד יש יום חדש

מובא במדרש (ילקוט שמעוני רמז, תתק"מ): "אַתֶּם נְצָבִים הַיּוֹם", מה היום מאפיל ומאיר, כן אפילה שלכם עתידה להאיר. מבאר ה"שפתי חכמים": הנה העולם הזה דומה ללילה, ואף-על-פי שיבואו עליהם צרות רבות, הכל הוא לטובתם, כי ששת ימי בראשית לא היה בהם לילה, והיו שני מאורות גדולים, וכן הוא אומר (ישעיה ל, כו): "וְהָיָה אֹרֶךְ הַקִּבְּנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה יְהִיֶּה שְׁבַעֲתַיִם כְּאֹרֶךְ שְׁבַעֲתַיִם הַיָּמִים" - הם שבעת ימי בראשית. ועוון אדם גרם והיה לילה קודם, שכן אמרו חז"ל (עבודה זרה ח): כשבא מוצאי שבת והחשיך העולם, אמר: אוי לי שהחשיך העולם בעדי. א"כ זה גרם להיות הלילה קודם היום. ועיקר היום הוא היום, לא הלילה, שהוא העולם הבא, ויהי רצון שנזכה לכך, אכ"ר.

999 פ' 991

דוד המלך ע"ה, מעיד על עצמו ואמר (תהלים קיט, קלו): ש"פִּלְגֵי מִים יָרְדוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמְרוּ תוֹרַתְךָ" ועל כך ש"סִמְר מִפְּחָדְךָ בְּשָׂרֵי וּמִמְשַׁפְּטֵיךָ יִרְאֵתִי" (שם קיט, קכ), ויש מאיתנו אנשים שאינם רועדים מפחד מבוא יום הדין הקרב! לא מפחדים מאלול, כיון שאנו יודעים שגם בשנה שעברה היינו כמו עכשיו, פחות או יותר. לא עשינו יותר עבירות או יותר מצוות משנה שעברה. התנהגותנו, פחות או יותר, כמו בשנים עברו, ואם בשנים קודמות זכינו בדין והיו לנו שנים רגועות וטובות, אין לכאורה שום סיבה שמשהו ישתנה. טוב לנו כך ונקוה שבעזרת ה' הכל יהיה בסדר גם הלאה. סוג של "לי זה לא יקרה" ו"יהיה בסדר"...

הס הושלך בישיבת "כפר חסידים", כשהמשיג הנערץ רבי אליהו לופיאן זצ"ל נשא את דבריו, וכך אמר רבי אליהו זצ"ל: "לפעמים אדם עומד לפני ראש השנה ועורך את חשבון נפשו, ואז מגיע הוא למסקנה שהשנה היתה כמו שנה שעברה, לפחות לא יותר גרועה ממנה, ואולי אפילו מעט יותר טובה ממנה, ואז הוא חושב לעצמו: "אם השנה עברה עלי בשלום, זאת אומרת שכאשר דנו אותי בשנה שעברה, מצאו אותי כשר וטוב, פחות או יותר, ולכן גזרו את דיני לחיים טובים, ואם כן מסתבר שגם השנה יגזרו כך את דיני, לטוב ולברכה!"...

רבי אליהו לופיאן עצר לרגע וזעק: "לא! אפשר שטעות חמורה היא בידו! הראב"ד מסביר שמה שאמרו חכמינו שבראש השנה נחתמים הרשעים לאלתר למיתה", הכוונה שיתכן שיחתמו את דינם מיד בכך שימותו קודם הזמן שהוקצה להם. אדם רשע שמתחילה הקציבו לו שבעים שנה, יכול להפסיד עשר - עשרים שנה. נמצא שאדם זה חושב להוכיח מהעובדה שהוא חי את השנה הנוכחית, בכך שבראש השנה הקודם נחתם לחיים, והוא מסביר לעצמו שגם השנה שמעשיו לא גרועים יותר, יחתם הוא לחיים, בעוד שיתכן שבראש השנה הקודם החליטו להוריד לו שנה מהחיים שנקצבו לו, ואילו מידת הדין של השנה כבר לא תסתפק בהורדת שנה והיא תתבע להוריד לו שנתים ויותר, ואז, כשבאמצע החיים יגיע קיצו, יתברר לו שראש השנה הספציפי הזה לא היה טוב"...

ועל כגון זה אומרת התורה (נצבים כט, יח): "בְּשִׁמְעוּ אֶת דְּבָרֵי הָאֱלֹהִים הַזֹּאת וְהִתְבָּרַךְ בְּלִבְבוֹ לֵאמֹר שְׁלוֹם יְהִיֶּה לִי כִּי בְּשִׁרְרוֹת לִבִּי אֵלֶךְ"...

וברש"י: "והתברך בלבבו" - לשון ברכה, יחשוב בלבו ברכת שלום לעצמו לאמר, לא יבואוני קללות הללו, אך שלום יהיה לי, ע"כ.

ואומר הרמב"ן: כשישמע האחרים מתקללים באלות האלה הוא יתברך במחשבתו ויאמר בלבו שלום יהיה לי מכל אלה כאשר אלך בתאוות לבי והשם לא יסלח לו אבל יעשן עליו אפו אז כשיחטא לדור או לדורות או יהיה טעם "כי" לאמר יהיה לי שלום בעבור שאינני מקבל עלי השבועה כי בשרירות לבי אלך כל ימי וכל חפצי אעשה, ע"כ.

וה'ספורנו' אומר: "והתברך בלבבו" - יקבל האלה בפיו ויתברך בלבבו לבטל אותה. לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך. ועניין ההתברך בלבו הוא שיאמר גם שאני מקבל האלה בפי אני מבטלה בלבי ואומר שלום יהיה לי, ע"כ. הנה אנו בשלהי חודש אלול ומוטלת עלינו החובה להתעורר ביתר שאת "משנתנו" כפי שאומרים (הספרדים) בסליחות: "בן אדם מה לך נרדם קום קרא בתחנונים", ואשרי אדם מפחד תמיד - על ידי הפחד והיראה עצמם אפשר לזכות בדין.

רבנו יונה (שערי תשובה ש"א, ז) כתב: אחת מדרכי התשובה, לרדוף אחר פעולות החסד והאמת, כעניין שנאמר: "בְּחֶסֶד וְאֱמֶת יִכְפֹּר עוֹן" (משלי טז, ו). והנה עשיית החסד תגן בעד החוטא ותשמור עליו מן היסורין, וגם תצילהו מן המוות, כמו שנאמר "וְצַדִּיקָה תִצְלַל מִמָּוֶת" (שם י, ב). וכן מפורש בגמרא (ברכות ה:), "תני תנא קמיה דרבי יוחנן, כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים, מוחלין לו כל עוונותיו".

מעשה נורא סיפר רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל (המשגיח בליקווד), מעשה שארע בלמדו בישיבת קלם.

באחד מלילות ימי אלול, בהיות מרן הסבא מקלם זצ"ל גם על משכבו, והנה רואה הוא בחלמו כי רבנו יונה מגיע לעיר קלם, והכרוז יוצא ומכריז כי בשעה פלונית ישא מדברותיו בבית הכנסת המרכזי בקלם. ואכן, רואה הסבא כי בשעה היעודה נראו כל יהודי העיירה מְשִׁימִים את פעמיהם לבית הכנסת, הזדמנות פז שלא תמצא עוד - שיחת מוסר מה"שערי תשובה" בכבודו ובעצמו, ועוד בימי האלול!

בתוך הבאים היה, כמובן, הסבא זצ"ל. ברם, בהגיעו לשער בית הכנסת עצרו שומר הסף ושאלו לשמו, ומשענה הסבא לשמו, סירב הוא להכניסו בשום פנים ואופן. הסבא מפציר בו בבכיות, ומעלה אף את זיכרון אבותיו למעלה בקודש, את זכות הרבצת התורה באלפי תלמידיו - אולי בזכותם יואיל השומר להכניסו לשיחה הנכספת, אך לשווא, השומר בשלו, ממאן להכניסו.

משראה הסבא כך, נצנץ במוחו הרעיון הבא, וכך פונה הוא לשומר ואומר: "דע לך, שבני הוא ר' נחום ועלוול". השומר, נראה כי רק את זאת ציפה לשמוע, ועל אתר הכניסו לאולם בית הכנסת. בשלב זה הקיץ הסבא משנתו, והנה חלום. כשהוא נרגש ונסער כולו עד עמקי נשמתו, שלח וקרא מיד לבנו, ר' נחום ועלוול, לשאול אותו מה זה ועל מה זה, איזו זכות נפלה בחלקו, אשר רק בעטיה נענה שומר הפתח וניאות להכניסו לדרשת רבנו יונה.

משראה ר' נחום כך, הואיל לספר לאביו את המעשה הבא: מזה תקופה ארוכה מהלך היה כשלהגליו זוג נעליים קרועות ובלויות, אשר רב בהן הפרוץ על העומד... פעם אחת נזדמן אצל סנדלר העיירה, וראה אצלו זוג נעליים חזקות ומשובחות, כאשר חשקה נפשו, אך דא עקא, מה יעשה ואין בידו פרוטה לפרוטה? בו ביום החל לחסוך פרוטה לפרוטה, ומשאך עלה בידו ונאסף הסכום הראוי, שם פעמיו אל הסנדלר ורכש את אותן הנעליים אשר כה חשק בהם...

והנה באחד מלילות החורף, לילה סוער ומושלג במיוחד, שומע ר' נחום, דפיקות בדלת ביתו. עני המחזר על הפתחים היה זה, אביון מרוד, אשר גם בגדים ראויים לכסות עצמו בקור הנורא לא היו לו. הכניסו ר' נחום לביתו, וכיבדו כיאה וכראוי, ואף נתן לו סכום כסף לצדקה, ורצה לשלחו לשלום. אלא שעם יציאתו, העיף ר' נחום מבט לכיוון רגליו של אותו העני, ונדהם לראות כי חשופות הן לגמרי! כך הלך העני בשלג ובקור, כשרגליו היחפות חבולות ושרוטות, ואשר כתמי דם לא נעדרו מהן... לשאלתו, השיב העני, כי בהעדר אמצעים, לא יכול להרשות לעצמו רכישת נעליים מתאימות. לא היסס ר' נחום, ועל אתר לקח את נעליו החדשות בהם השקיע את מיטב כספו במשך תקופה ארוכה, וללא אומר ודברים מסרם לעני במתנה גמורה... כנראה, סיים ר' נחום, שזכות זו, היא שעמדה לך, אבי, להכניסך לשיחתו של רבנו יונה! לא הועילו כל הזכויות האחרות לפתוח "שערי שמים", אלא רק זכות מעשה החסד, ש"כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מהשמים!" [על פי "דעת חיים"]

חודש אלול הוא הזמן המסוגל לתיקון המעשים שעשינו כל השנה. וידוע מה שכתב הרה"ק 'בעל ההפלאה' ז"ע על המשנה (כתובות נז:): "נותנין לבתולה שנים עשר חודש", שרמזו לכך שנותנים לאדם את חודש אלול, שהוא מזל בתולה, כדי שיתקן בו את כל שנים עשר החודשים של השנה, שאם מתקנים בני ישראל את מעשיהם בחודש אלול, נחשב להם כאילו היו הצדיקים וטובים כל י"ב החודשים של השנה. ואל יטעה אדם את עצמו ויאמר: 'אין שום הכרח לנצל את ההזדמנות של חודש אלול, ומה לי למהר? הרי סמוך לראש השנה אשוב בתשובה'... לא ולא! שכן תשובה בהולה, הנעשית ללא שום הכנה של חודש אלול, אינה בהכרח טובה! והראיה לכך נביא מהאמרה הבאה:

במדרש 'לקוט הגרשוני' מבאר באופן נפלא את דברי חז"ל (יומא פה:): "ואומר מקווה ישראל ה', מה מקווה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל" - על פי המובא בספר 'שער המלך' על הפסוק (בראשית לג, יד): 'וְאָנֹכִי אֲתַנְהֵלָה לְאִיטֵי לְרֹגַל' הם ראשי תיבות 'אלול', ורמז לנו בזאת כך: אתחיל בחודש אלול לשוב בתשובה לאט-לאט, לגודל המלאכה אשר לפני, כי בבת אחת לא אוכל לתקן כל מה שפגמתי, ולא אוכל לבנות בפעם אחת כל מה שהרסתי, אלא אני זקוק למשך זמן, כל חודש אלול, כדי לעשות בו הכנות לראש השנה ויום הכיפורים. ולפי דבריו, מי שאינו שם לב להזדמנות שיש לו לתקן את מעשיו בחודש אלול, ובא בפתע פתאום לעשות תשובה בראש השנה וביום הכיפורים ללא שום הכנה, ח"ו אין תקווה שתשובתו תתקבל", ע"כ.

וכעין זה מובא ברמב"ם (פ"א מהלכות מקוואות), לעניין הטבילה, ש"הקופץ למקווה, הרי זה מגונה", כי הקפיצה בבת אחת, ללא ישוב הדעת, ללא כוונה להיטהר, וכן גם לעניין התשובה. ולזאת התכוון התנא כשאמר: "מה מקווה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל", כלומר כשם שנכנסים להיטהר במקווה אט-אט ובנחת, כך, באופן הזה, הקב"ה מטהר את ישראל, אם יעשו תשובה כל חודש אלול אט-אט ובנחת ולא בקפיצה אחת, אז הקב"ה יטהר אותם בראש השנה וביום הכיפורים.

אלול - זהירות!

אמר המשגיח רבי שלמה וולבה זצ"ל: 'מאוד צריכים להיזהר בימים אלו שמרוב מתח לא נבוא לידי כעס! וסיפר: "אני הייתי בישיבת מיר, באכסניא אצל זוג זקנים. הגיע ראש חודש אלול, הזקן הלך ובדק את הציציות והתפילין שלו. הוריד את המזוזות ובדק אותן. ממש התביישתי שבעל הבית הזה מרגיש "אלול" ואני לא... באחד מימי החודש נכנסה אשתו לבית, חזרה מקניות בשוק ושאל אותה מה קנתה ובאיזה מחיר. ענתה לו... החל לגעור בה: "הרי שילמת עשרים אגורות לקילוגרם יותר מהמחיר"... שעה שלמה צעק על כך שהעזה להוציא סכום כזה "איזו פשיעה, איזו רשלנות...". האישה קיבלה מכך כאב ראש, והלכה לשכב. מרוב צער התפוצץ לה וריד בראש, והיא נפטרה! מרוב לחץ מחמת ימי האלול נוצר אצלו מתח כזה, שהתפרץ על דבר כל כך קטן, ויצאה כזו תקלה! גם אצלנו יכול להיות שדווקא בימים הקדושים נעשה עניין בין אדם לחברו גרוע יותר: למשל, אחד עומד ומתפלל שמונה עשרה בראש השנה, וחברו מתפלל לידו קצת בקול רם. הוא חושב כל הזמן "למה הוא מפריע לתפילה שלי"? כל התפילה הוא רק מחכה ל"עושה שלום", כדי שיוכל לגעור בחברו על זה שהפריע לו בתפילתו. הרי שעל קפיצת קטנה הבאה ממתח אפשר להפסיד תפילות שלימות וחשובות! וכן היה אומר: 'אם במאכלי ראש השנה יש "סימנא מילתא" לאכול דברים מתוקים דווקא ולא לאכול דברים חמוצים, בדיבור ובמעשה על אחת כמה וכמה. לכן כל ההנהגה בראש השנה צריכה להיות מתוקה!'...

[נר לשולחן שבת]

"הנסתרת לה' אלוקיננו" (נצבים כט, כח)

שלמה המלך ע"ה ביקש מהקב"ה שישמע לכל התפילות שיתפללו לפניו בבית המקדש. ומפורשים הדברים בדברי חז"ל במדרש (תנחומא, תרומה ט) שלגבי תפילות הגוים ביקש (מלכים א' ח, מג): "וְעִשִּׂיתָ כָּל־אֲשֶׁר יִקְרָא אֵלֶיךָ הַגֹּיִם, וְאִילוֹ לִגְבֵי תְּפִילּוֹת הַיְּהוּדִים בִּיקֶשׁ (שם פסוק לט): "וְנָתַתְּ לְאִישׁ כְּכֹל דְּרָכּוֹ אֲשֶׁר תִּדְעַת אֶת לִבּוֹ, כִּי אֶתָּה יְדַעְתָּ לְבַדְּךָ אֶת לִבְבִּי כָּל יְמֵי הָאָדָם".

וביאר חז"ל שם שאם יהודי מבקש מהקב"ה שיזכהו בבנים, אולם הקב"ה יודע שבנים אלו עתידים למרוד במלכות שמים, הרי ראוי שלא תתמלא בקשתו. וכן אם מבקש נכסים, אך הקב"ה יודע שעתיד הוא לבעוט בו מחמתם, מוטב שבקשתו תידחה. דברים אלו אינם אמורים אלא לגבי היהודים אשר הקב"ה חפץ בטובתם הנצחית, אולם לגבי הנכרים האוכלים את פרי מעשיהם בעולם הזה, אין כל מניעה לקיים את הבקשה שמבקשים, אף אם תכליתה אינה טובה עבורם.

סיפר מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל משל נפלא שיש בו כדי להמחיש יסוד זה: בעיר אחת דרו שני שכנים, לאחד מהם היה חנות למיני מתיקה ולשני ילד קטן ומפונק.

פעם ניגש אבי הילד לבעל החנות, וביקשו שבכל פעם שייכנס אליו הילד לבקש ממתק ייתן לו ממתק קטן, והוא ישלם על כך. אך המוכר לא נהג בחכמה וביושר, וכאשר הילד הפציר בו רבות, החליט על דעת עצמו למלאות כיסו בסוכריות, מה שגרם עד מהרה להידרדרות בבריאותו, ולבסוף לנפילתו למשכב.

מספר ימים חלפו וכשארשת תמימה על פניו התדפקה. [החפץ חיים - בנתיבות התפילה עמ' קכ]

דע לפני מי אתה עומד'

הרב הקדוש רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל היה נוהג להתפלל בחדר מיוחד בסמוך לבית מדרשו, וכשסיים את תפילתו היה נותן סימן שידע השליח ציבור שכבר סיים.

פעם, בעת תפילת נעילה ביום הקדוש, נתארכה השעה והרבי טרם סיים את תפילתו. המתין כל הקהל הקדוש שעה ושעתיים בצום ובחרדה, ולא ידעו פשר הדבר.

הרהיב בנו בכורו, רבי שלום יוסף, עוזו בנפשו ונכנס לחדרו. הוא פנה אל עמוד התפילה והפך את הדף במחזורו של אביו. רגעים אחדים לאחר מכן סיים הרבי את תפילתו.

הלכו ושאלו לרבי יוסף מה פשר המעשה, ואמר: "הכרתי בו באבא שהוא עומד לפני ה' בפחד כה גדול, עד שאינו מעז להרים את ידו כדי להפוך את הדף במחזורו. ומכיוון שלא רצה להתפלל בעל פה, עמד ורתת ולא המשיך התפילה. עד שהפכתי את הדף ואז סיים את תפילתו.

להתחיל להתפלל

פעם ביקר הרה"ק רבי לוי-יצחק מברדיצ'וב בעיר צ'רנוביץ'. בשבת-קודש, כשחזר הרה"ק רבי חיים זצ"ל, מחבר הספר "באר מים חיים" מתפילתו בבית הכנסת הגדול, עבר דרך בית-מדרשם של החסידים כדי להאזין לתפילתו של הצדיק. כשחזר הרב לביתו, והשולחן כבר היה ערוך ביין ובסעודה לכבוד שבת-קודש, התיישב כשהוא שקוע בשרעפיו.

שאלה אותו הרבנית: "מדוע אינך מקדש על היין?" ענה לה הרב: "עדיין לא התפללתי".

שאלה אותו הרבנית: "ומדוע לא התפללת היום? והיכן היית עד עתה?" ענה לה הרב: "לאחר ששמעתי את תפילתו של הצדיק, התברר לי שלא התפללתי"...

"תלה ארץ על בלימה" (איוב כ"ו, ז)

אמר רבי אלעאי, אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם עצמו (סוגר את פיו) בשעת מריבה, שנאמר: "תולה ארץ על בלימה" (חולין פט).

אמר רבי אבהו, אין העולם מתקיים אלא בזכות מי שמשים עצמו כמי שאינו שנאמר: "תולה ארץ על בלי מה" (כפי שנאמר על משה ואהרן "ונחנו מה", כלומר שאין מחשיב את עצמו כלל).

ואומר החיד"א ("דברים אחדים" דרוש י"ב) בשם הר"א גאלנטי זצ"ל: כתוב (איכה ג, ל): "יִתֵּן לְמַכְהוֹ לְחַיִּי יִשְׁבַּע בְּחֶרְפָּה" - האדם ברצונו ימציא עצמו ויזמין לחייו למכה שיסטרם, ויטול החרפה ההיא, כמו סעודה אשר שָׁבַע ממנה. כמו כן יהיה שמח כל כך בחרפה ההיא, כאילו אכל ושבוע. שהרי כתב הרמ"ק זצ"ל, **שבכל התשובות שבעולם, המעולה מכולן, למרק החטאים והעוונות, היא סבילת העלבונות והחירופים, והיא מעולה יותר מכל מלקות וסיגופי תעניות שבעולם!**

כי אם יסגף עצמו - ייחלש ויבטל מתורה, וכן במלקות, אבל במידה זו - תאכל ותשתה ותעבוד, והעוונות מתכפרים. וסיים: זו העצה מאת ה' יצאה, שנאמר: "יִתֵּן לְמַכְהוֹ לְחַיִּי יִשְׁבַּע בְּחֶרְפָּה".

וכתב החיד"א: זה שאמר התנא "ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה" (אבות א, יז), ופירש רבי עובדיה מברטנורא: זה השומע חרפתו ושותק. שכל המעביר על מידותיו, אוכל ושותה ומתפרנס בטוב, ועוונותיו מתכפרים. ולכן דייק "ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה", שלא יצטרך ייסורים בגופו או בממונו, ואין טוב משתיקה, כי הוא טוב לגוף, שאוכל ושותה ויש לו בריאות, ונסלח לו ע"י שתיקה.

עוד פירש בשם ה"ארץ החיים" מה שנאמר בפסוק: "וְחִכְמַת הַמַּסְכֵּן בְּזוּיָהּ" (קהלת ט, טז), שחכמת היצר הטוב, שנקרא 'מסכן', הוא הביזוי! שמיעץ לאדם שיקבל בזיונו וישתוק, כי בזה מתכפרים כל עוונותיו.

לאזור מתניים ולצאת למלחמה

סח רבי שמשון פינקוס זצ"ל: אירע פעם בראש השנה, כשיצאתי רגע באמצע חזרת הש"ץ, שמת לב שבחור מסוים עומד לו עצוב בחדר צדדי. שאלתי אותו: "מה קרה?" והוא ענה: "נשברתי! קמתי מאוחר, ואני מרגיש שהראש השנה אבוד לי"...

אמרתי לו שאני רוצה לספר לו מעשה קצר: בתקופת מלחמת ששת הימים הזדמנתי לבית החולים "שערי צדק", ובשהותי שם ראיתי אנשים מתווכחים בלהט. כשהתקרבתי והאזנתי לויכוח, התברר לי שמדובר בחייל שנפצע במלחמה מכדור שחדר לגופו ונותר בבית החולים להוצאת הכדור. משנסתיים הטיפול, והחייל נחבש, רצו לשלוח אותו הביתה. אבל החייל התנגד ואמר: "אינני הולך הביתה. וכי חג כעת? לחגים אלך הביתה. כעת אני חוזר לשדה הקרב, לחזית!"

וכך, אמרתי לאותו בחור, "נמצאים אנו כעת במלחמה. 'נפצעת'? קח תחבושת ותחבוש את עצמך, ומיד חזור למערכה!" נדמיין לעצמנו שלטיים במטוס נוסעים יש פתאום "משבר"... הרי כל הנוסעים תלויים בו, ואם "הטייס ישר לך" יקרה אסון, חלילה. כך בדיוק כל אחד מחזיק את העולם. כל עם ישראל תלוי בו. חיים ומוות בידו, והוא זה ששם את הכתר בראש המלך, ואם חלילה יש לו רפיון ידיים, הרפיון משפיע ומזיק לכל עם ישראל! אנו במלחמה וגם אם היצר הרע מבלבל אותנו במחשבות והרהורים באמצע התפילה, לא קרה כלום, אין לנו זמן להתעכב, חובשים את הפצעים וממשיכים מיד הלאה במלחמה"...

[שיחות חיזוק" דברים רעט]

סוף, כרגע המריבה איננה בשיא עוצמתה, אלא מה שנקרא 'מלחמה קרה', או שכדי שהסגולה תפעל צריך קודם 'לחמם את הגיזרה'... ורק אז, כשאש המחלוקת בוערת, אם אבולם את פי, אזכה לסגולה זו?

שאלה שניה: האם גם במריבה בתוך הבית, בין איש לאחי או בין אישה לבעלה, תוספת סגולה זו, או שמא רק כשהמריבה מחוץ לבית, בין שני אנשים זרים?

שאלה שלישית: אותי - כך הוא אמר - הרי לא מעניינים באמת אחי או גיסי. באמת אינני רוצה כלל לדבר איתם ואף לא לראותם, ורק עבור הסגולה אני הולך להתפייס עמם. האם כשבולמים את הפה בשעת מריבה רק למען הסגולה, הסגולה תופסת או לא?

הרב מיישקובסקי שאל את השאלות הללו את מרן רבי אהרן לייב שטינמן זצ"ל ורבי ניסים קרליץ זצ"ל ושניהם ענו באותו סגנון.

על השאלה הראשונה אמרו, שברור שאם בלימת הפה נעשית ממש בשעת המריבה, כשאש המחלוקת מלהטת בשיא עוצמתה, ואז האדם שותק - הסגולה פועלת במאת האחוזים. ואם זה לא נעשה בשעת המריבה, רק במצב של מה שנקרא 'מלחמה קרה' - אמנם לא יהיה בזה 100% של סגולה, אבל 90 או 95% מהסגולה יהיה בזה.

לגבי השאלה השניה, אם גם בין איש לאשתו שייך ענין זה, אמרו שאין שום ספק שהתשובה חיובית, ואדרבה, לפעמים הסגולה חזקה אף יותר ממריבה שמחוץ לבית.

לגבי האלה השלישית, שהוא עושה זאת רק עבור הסגולה, ענו שזו גמרא מפורשת (במסכת ראש השנה ד): "האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני, ובשביל שאזכה בה לחיי העולם הבא - הרי זה צדיק גמור". הרי לנו, שאדם שעושה סגולה עבור מטרה אישית - זה תופס, והוא הדין לענייננו, אין שום חיסרון בכך שעושה זאת למען הסגולה.

בספר "עלינו לשבח" [במדבר, עמוד רס] מובא מעשה מופלא: המדובר היה באברך תלמיד חכם שלא זכה להיפקד בזרע של קימא, ולמרות שנקט כבר בכל הפעולות והסגולות, והרבה בתפילה ובתחנונים, ואף פקד קברי צדיקים, והתדפק על דלתותיהם של צדיקי הדור החיים עמנו, עד מאה ועשרים, לא נושע מצרתו. התלמיד חכם היה גם כמה פעמים אצל הגר"ח קנייבסקי, אלא שבפעם האחרונה הירבה לבכות ולהתחנן שיביא עצה הגונה. לאחר דקות ארוכות של בכיות נוראיות, אמר לו הגר"ח שיחפש אדם העונה לתואר של 'הנעלבין ואינן עולבין', ויבקש ברכה ממנו, ובעזרת ה' יוושע. שמע התלמיד חכם את העצה והתעודד ביותר. הוא יצא מבית הגר"ח והחל לחפש אחרי יהודי העונה לתואר המכובד הנ"ל... בתחילה, היה בטוח שזו משימה קלה, אבל מיד לאחר מכן התברר לו שהחיפוש יקח זמן רב... שכן לא כל פשוט למצוא אדם שכזה... והנה, סובב מסובב כל הסיבות, וממש באותם ימים התעורר ויכוח סוער בין שני שכנים המתגוררים בשכונה מסוימת בבני ברק. גם לאחר שהטלטלו כבר בין כמה בתי דין, ובקרו בבתייהם של כמעט כל הרבנים בעיר, לא הגיעו לידי הסכמה. ויהי היום, והאברך הנ"ל, ששמע את העצה מהגר"ח, מגיע לחתונה של קרובי משפחתו, וכאשר כל המסובים ישבו לסעודה, נכנס לאולם איש פלוני, ופתח בצעקות ובחרפות, בגידופין ובהעלבות בוטות, נגד אדם אחר שכבר הסב לסעודה. דבריו היו כל כך בוטים עד שכל הנוכחים היו המומים למשמע אזניהם.

וראה זה פלא, האדם שהעליבו אותו לא הגיב במאומה לדברי הגידופין שהומטרו עליו. הוא המשיך להתנהג כמו שהדברים אינם קשורים אליו... אבל גם האיש המעליב לא התייאש, והמשיך להמטיר עליו עוד ועוד חרפות. כל הארוע התרחש סמוך מאד לשולחן בו ישב האברך שהיה זקוק לישועה. והוא, שהבין לפתע שהנה התגלגלה לו הזדמנות פז למצוא אדם מהנעלבין ואינן עולבין, התרגש מאד לנוכח המראה, נעמד על רגליו והביט באדם שפגעו בו, כדי 'להשיג' שאכן לא יענה לדברי הבזיונות שהוטחו בו. בשלב מסוים, כאשר האיש המעליב החל להשמיע דברים שממש אין הדעת סובלתם, עלתה חמתו של הנפגע, והא עשה סימנים כמי שמתכוון להשיב מלחמה שערה.

ברגע זה, זינק אליו התלמיד חכם שהמתין לישועה, וזעק באזניו בקול גדול: "עשה לי טובה ואל תענה ולו במילה אחת"... כשהאיש הביט בו בתמהון, כרוצה לשאול מה הוא קשור לארוע, השיב לו: "אענה לך אחר כך, אבל עשה עמדי חסד, ואל תשיב לפגיעות שהלה פוגע בך"... והארוע חוזר על עצמו כמה פעמים. ככל שהתרבו והוחמרו הפגיעות, כך גברה חמתו של השני, שרצה להשיב, אבל התלמיד חכם המשיך להתחנן לפניו שלא יגיב... כך במשך שעה ארוכה, עד שהמעליב ההוא התייאש, ועזבו לנפשו... אז קם התלמיד חכם וסיפר לנפגע את העצה ששמע בבית הגר"ח וביקש שיברכנו... הנעלבן ההוא נבון מאוד, ולא ידע את נפשו מרוב השתאות, אבל ברך בו-במקום את התלמיד חכם שיזכה לזרע של קימא. ולאחר תשעה חודשים, נערכה הברית.

וסיפר רבי שלמה לוינשטיין בספרו 'ומתוק האור': באחת הפעמים שהרב חזקיהו מיישקובסקי שליט"א היה בארצות הברית סיפר את הסיפור הזה לפני קהל גדול. כשסיים ניגש אליו יהודי ואמר שיש לו שלוש שאלות בעניין: שאלה ראשונה: בין בני משפחתי ישנו סכסוך גדול שנמשך כבר זמן רב, אף אחד לא מדבר עם השני. אם עכשיו ארים טלפון לכולם, אבקש סליחה ואביא לכך שיישבו ההדורים, האם גם זה בכלל 'בולם פיו בשעת מריבה'? הרי סוף כל

בברכת התורה רון ברינה

"לְאִדָּם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א] לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה שלמה בן זוהרה: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו דוד: יעקב בן סאלם: חיים בן אסתר אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רוני בן עזיזה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: סמי בן חנה

משה אהרן בן מאיר יצחק: חנינה בת כמסיה: גאיר בן שמחה: יוסף בן סולטנה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: ג'וליה חיה בת גריסה מרים בת עזיזה: נוראני בת מרים ורבי: כותן בת חביבה: האוובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה

זיווג הגון - זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)

רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
אליעד יעקב בן פאולה: יעקב ישראל בן גלית
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולט בת חנה
דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל
פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רחל
מרים קרן בת רבקה: איליה לאה בת ציפורה
שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה
אברהם בן אטו: פיפי בת חביבה בן חמו
איראל בן אביגיל: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל
יובל בן שלומית
רחל בת חיה
עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון